

UNION TO UNIONS STRATEGI

2022-2027

**UNION
TO UNION**
LO, TCO & SACO GLOBAL

Omslagsfoto: Stina Petersson, *Union to Union*

Bildtext: Fackligt aktiva på utbildning. En utbildning som är en del av projektet Union Building Sub-Saharan Africa som drivs av IF Metall, Unionen och Pappers och IndustriALL med stöd av *Union to Union*.

Grafisk produktion: Ulrika L Forsberg, Press Art

Tryck: TMG Tabergs, Mars 2022

OM UNION TO UNION

Union to Union samordnar LO, TCO, Saco och deras medlemsförbund i det fackliga utvecklingssamarbetet.

Genom *Union to Union* stöttar de svenska förbundens fackliga utvecklingsprojekt i drygt 60 länder.

Det innebär stöd till fackförbund över hela världen.

Innehåll

1. Inledning	5
2. Detta är <i>Union to Union</i>	5
Vår organisation	5
Vision	5
<i>Union to Unions</i> uppdrag	5
3. Utmaningar och målsättningar för <i>Union to Unions</i> verksamhet	6
Tematiskt målområde 1: Oberoende och demokratiska fackliga organisationer	6
Tematiskt målområde 2: Social dialog, hållbara leverantörskedjor och en rättvis klimatomställning	7
Tematiskt målområde 3: Organisering inom den informella sektorn, migration och osäkra arbetsförhållanden	8
Tematiskt målområde 4: Ökad jämställdhet i arbetslivet och inom fackliga organisationer	9
4. <i>Union to Unions</i> bidrag till fattigdomsbekämpning och mänskliga rättigheter	10
Förändringsteori	10
5. Verksamhetens inriktning och samverkan	11
En global folkrörelse med lokal förankring	11
Det fackliga nätverket för utvecklingssamarbetet	11
LO, TCO, Saco och deras medlemsförbund	11
Globala fackliga federationer och professionsorganisationer	12
Nationella och lokala fackförbund och professionsorganisationer	12
Huvudsakliga arbetsformer för samarbete	12
Hur arbetet finansieras	13
Geografiska prioriteringar och målgrupper	13
Förankring och stöd för fackligt utvecklingssamarbete i Sverige	13
6. Slutord	14

Jassiben tar en paus från sopplockningen på soptippen Piranha i Ahmedabad i Indien. Jassiben och hennes kollegor tampas sex dagar i veckan, året runt, med giftiga sopor och vedervärdig stank på deras arbetsplats. Men de kämpar för bättre arbetsvillkor, har organiserat sig och tagit makten över sina liv. Foto: David Lundmark

1. Inledning

Union to Unions strategi för 2022–2027 pekar ut de övergripande riktlinjerna och prioriteringarna för organisationens verksamhet. Strategin har tagits fram genom en deltagande process med den svenska fackföreningsrörelsen under 2021.

Strategin ska operationaliseras i årliga verksamhetsplaner och följas upp genom *Union to Unions* verksamhetsrapporter. Organisationens förbundsråd kan med fördel användas för att på ett inkluderande sätt regelbundet utvärdera strategin.

2. Detta är Union to Union

Vår organisation

Union to Union är en samarbetsorganisation med uppgift att stödja och samordna LO, TCO, Saco och deras medlemsförbund i det internationella fackliga utvecklingssamarbetet.

Vision

Visionen för *Union to Union* är en värld där fackliga och andra mänskliga rättigheter i arbetslivet respekteras, skyddas och säkerställs. Här har alla arbetstagare möjlighet att organisera sig för att förbättra sin situation med övertygelsen om att agera tillsammans är bättre än att agera enskilt. Här råder jämställdhet, solidaritet, demokrati och en hållbar utveckling utan fattigdom eller diskriminering.

Grundläggande värderingar

Union to Unions grundläggande värderingar baseras på FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, ILO:s kärnkonventioner och ILO:s Decent Work Agenda för hållbar utveckling genom sysselsättning och goda arbetsvillkor. Dessa utgör, tillsammans med för verksamheten relevanta mål i FN:s Agenda 2030 och initiativet Global Deal, basen för det fackliga utvecklingssamarbetet.

Union to Unions arbete bidrar till fattigdomsbekämpning genom rätten att organisera sig och förhandla kollektivt för bättre ekonomiska och arbetsrelaterade villkor. Den fackliga rörelsen bygger på global solidaritet och allt arbete utgår från medlem-till-medlem-perspektivet. Alla människors

lika värde och rättigheter, jämställdhet, jämlikhet, solidaritet, demokrati och hållbar utveckling är fundamentala principer som genomsyrar *Union to Unions* verksamhet.

Union to Unions uppdrag

Union to Union ska stödja, samordna och kommunicera LO, TCO, Saco och deras medlemsförbunds internationella utvecklingssamarbete i syfte att stärka fackföreningsrörelsen som strategisk utvecklingsaktör. *Union to Union* ska i dialog med LO, TCO och Saco även ta initiativ till utveckling av verksamheten och företråda svensk fackföreningsrörelse i biståndspolitiska frågor. *Union to Union* ska också verka för att höja kunskapen om, stärka förtroendet och öka stödet för det internationella fackliga utvecklingssamarbetet. *Union to Union* ska även säkerställa och utveckla metoder och processer för genomförandet och kvalitetssäkringen av det fackliga utvecklingssamarbete som bedrivs genom organisationen.

Union to Unions rättighetsbaserade arbete utgår från ett mångdimensionellt fattigdomsperspektiv och verksamheten ska bidra till att det i alla länder finns oberoende, demokratiska och jämställda fackliga organisationer som har kapacitet att företråda sina medlemmars intressen.¹ Genom stärkt organisering och social dialog² bidrar organisationens verksamhet till demokrati, mänskliga rättigheter, respekt för internationell rätt, rättvis fördelning av resurser och en hållbar utveckling.

¹ *Union to Unions* uppdrag som här beskrivs baseras framför allt på organisationens stadgar. Se <https://www.uniontounion.org/pdf/2018stadgarUtoU.pdf>

² ILO definierar social dialog som alla typer av förhandlingar, samråd eller helt enkelt utbyte av information mellan, eller bland, företrädare för regeringar, arbetsgivare och arbetstagare, i frågor av gemensamt intresse kring ekonomiska och sociala teman. Det kan existera som en trepartsprocess, med regeringen som en officiell part i dialogen eller så kan den bestå av tvåpartsrelationer endast mellan arbetstagare och företag (eller fackföreningar och arbetsgivarorganisationer), med eller utan indirekt statlig inblandning.

3. Utmaningar och målsättningar för Union to Unions verksamhet

Union to Union ser ett antal utmaningar i omvärlden som rör arbetstagares rättigheter och det fackliga utvecklingssamarbetet. För att möta utmaningarna har Union to Union organiserat sitt arbete i fyra tematiska områden:

- De allt större svårigheterna för arbetstagare att organisera sig för att kunna utkräva rättigheter och en anständig arbetsmiljö genom demokratiska och fria fackföreningar – *Tematiskt område 1: Oberoende och demokratiska fackliga organisationer.*
- Det krympande demokratiska utrymmet, klimatförändringarna och utmaningarna med en alltmer global arbetsmarknad – *Tematiskt område 2: Social dialog, hållbara leverantörskedjor och en rättvis klimatomställning.*
- Den allt större andelen av arbetskraften i låg- och medelinkomstländer som arbetar under informella eller osäkra anställningsförhållanden, exempelvis migrantarbetare – *Tematiskt område 3: Organisering inom den informella sektorn, migration och osäkra arbetsförhållanden.*
- Den rådande bristen på jämställdhet och förekomsten av diskriminering – *Tematiskt område 4: Ökad jämställdhet i arbetslivet, i samhället och inom fackliga organisationer.*

Tematiskt målområde 1: Oberoende och demokratiska fackliga organisationer

Miljontals arbetstagare i världens låg- och medelinkomstländer arbetar under hårda, farliga och ohälsosamma arbetsförhållanden. Alltför ofta respekteras inte grundläggande rättigheter i arbetslivet, vilket är en förutsättning för att människor ska kunna ta sig ur fattigdom men även få den ekonomiska möjligheten och egenmakten att engagera sig i fackföreningar för att påverka sin arbetssituation.

Sexuella trakasserier, hälsofarligt arbete och en orimlig arbetsbörda är exempel på allvarliga arbetsmiljöproblem som i hög grad återfinns på arbetsplatser runt om i världen. Utan fackföreningar saknar arbetstagare möjligheterna att erhålla nödvändig kunskap om sina rättigheter på arbetsplatsen eller att nå en god arbetsmiljö genom kollektivavtal.

Fackföreningar är aktörer som försvarar mänskliga

rättigheter i arbetslivet. Det gör att arbetstagare och fackliga aktivister runt om i världen ofta möts av hot, våld och trakasserier från repressiva regeringar eller privata företag som vill tysta kritiska röster. Det innebär att många arbetstagare inte har möjlighet att ansluta sig till en facklig organisation, på grund av rädsla för repressalier. En bristande respekt för rättigheter i arbetslivet innebär därmed ett ytterligare hinder för facklig organisering.

Covid-19-pandemin har förstärkt miljontals arbetstagares utsatthet. De grupper som var marginaliserade redan före pandemin är också de som drabbats hårdast av pandemins långsiktiga konsekvenser som arbetslöshet och försämrade arbetsmiljö. I låg- och medelinkomstländer minskar fackliga medlemmar då arbetsplatser stängts eller helt lagts ned. Vi ser också konsekvenser i tjänstesektorn med permitteringar och löner som inte betalats ut.

Det finns också utmaningar inom fackföreningsrörelsens interna kapacitet att ständigt utvecklas för att möta utmaningarna på en föränderlig arbetsmarknad. Fackförbund i inte minst låg- och medelinkomstländer behöver ofta stöd i sitt förnyelsearbete, för att kunna rekrytera och utbilda medlemmar och förtroendevalda, och vara effektiva i sitt försvar av arbetstagarnas rättigheter.

Fackföreningsrörelsens grundläggande och avgörande styrka är förmågan att organisera och företräda en bredd av arbetstagare lokalt, sektoriellt och nationellt. För att fackliga organisationer ska kunna vara självständiga och starka, och på ett effektivt sätt organisera nya medlemmar, förhandla kollektivt och stärka de fackliga rättigheterna, behövs kunskap om fackliga frågor, internationella och nationella lagar och avtal som reglerar förhållandena mellan parterna på arbetsmarknaden. En stark organisatorisk förmåga och ekonomiska resurser är också av betydelse för att fackliga organisationer ska kunna fungera.

Union to Unions mål för det här tematiska området är att fackliga organisationer ska vara fria, oberoende, demokratiska och effektiva i organiserin-

gen av nya medlemmar. Fackliga organisationer ska bedriva ett framgångsrikt fackligt arbete och försvara och främja sina medlemmars mänskliga rättigheter.

Union to Unions verksamhet ska inriktas på:

- Fackliga organisationers kärnverksamhet med en bred rekrytering av målgrupper, intern demokrati, ekonomisk hållbarhet och kapacitetsutveckling av fackliga organisationer som förhandlingspart och som part i den sociala dialogen.
- Fackliga organisationers arbete med att följa upp och kräva ansvar för mänskliga rättigheter i arbetslivet.

Tematiskt målområde 2: Social dialog, hållbara leverantörskedjor och en rättvis klimat-omställning

Union to Union ser tydligt att fackliga perspektiv och arbetstagares röster trycks tillbaka i tider av kris och oro. Detta är del av en större trend där stater begränsar manöverutrymmet för såväl fackföreningar som det breda civilsamhället och politiskt progressiva aktörer.³ Det krympande demokratiska utrymmet är inte sällan ett resultat av auktoritära politiska krafter. Även företags, inte sällan multinationella koncerner, ökande inflytande över centrala samhällssektorer kan skapa svårigheter för demokratisk insyn och medborgares inflytande. I flera länder hotar de demokratiska inskränkningarna hela rättsstatens fundament.

Social dialog är en förutsättning för att de globala målen för hållbar utveckling ska kunna uppfyllas. Därför har den sociala dialogen bidragit till att göra fackföreningsrörelsen till en central aktör i arbetet med Agenda 2030. Den sociala dialogen är dock försvagad i en rad länder, på nationell och lokal nivå, inte sällan på grund av att arbetsgivare och regeringar inte tar sin del av ansvaret för att dialogen ska fungera.

Kollektivavtalsförhandling är en typ av social dialog. Idag utmanas ofta anständiga arbetsvillkor och en positiv löneutveckling av internationell konkurrens eller löntagarfientlig politik. Nationella kollektivavtal är då ett effektivt medel för att motverka orättvis konkurrens mellan företag i samma

bransch och en negativ spiral med lägre löner och sämre arbetsvillkor.

En central utmaning som världen står inför idag är att möta klimatförändringarna. I princip alla arbetstagare och alla arbetsplatser i världens låg- och medelinkomstländer påverkas av klimatkrisen. Ny hållbar teknik innebär stora möjligheter, men det finns också risker, till exempel ett ökat behov av kompetensutveckling som inte är tillgänglig för alla. Genom att jobba under ett ramverk för en rättvis klimatomställning kan arbetstagare vara med vid förhandlingsborden och inkluderas i beslut som rör förändringar på arbetsmarknaden, och skapa en rättvis omställning, med schysta jobb – en Just Transition. Politikens roll, i dialog med fackliga organisationer, är avgörande för att nå en omställning och styra utvecklingen åt hållbara samhällslösningar.

Nästa industriella revolution är den fjärde i ordningen och antas bland annat omfatta miljö- och klimatteknik. Om inte fackliga organisationer är pådrivande i denna omställning riskerar arbetstagare att hamna utanför samtalen kring utveckling och produktion av nya varor och tjänster – och de nya jobbmöjligheterna som skapas.

Idag ökar även otryggheten i de globala leverantörskedjorna. Multinationella företag, inte sällan med betydande styrka och inflytande på låg- och medelinkomstländer, tar inte alltid sitt fulla ansvar för arbetstagares rättigheter. Genom globaliseringen, som innehåller många positiva effekter, finns en risk för att delar av de globala värdekedjorna läggs ut på underleverantörer med bristande arbetsvillkor. Det leder till social dumpning, där arbetstagare inom vissa sektorer tvingas konkurrera om arbetstillfällen och löner. Allt detta bidrar till försämrade arbetsvillkor, låga löner, ökad ekonomisk osäkerhet för arbetstagare och ökad ojämlikhet inom och mellan länder och regioner. För att kunna möta utmaningen är globala ramavtal centrala verktyg, då de fastställer normer för anställda i alla företags anläggningar runt om i världen. Fortfarande har dock en liten minoritet av de multinationella företag som är verksamma i låg- och medelinkomstländer valt att teckna globala ramavtal med en facklig organisation.

³ Se världsfacket ITUC:s rättighetsindex 2021 som mäter utvecklingen i världen för arbetstagares och fackliga aktivisters rättigheter; <https://www.globalrightsindex.org/en/2021>

Union to Unions mål för det här tematiska målområdet är att fackliga organisationer ska ha kapacitet att effektivt engagera sig i en bred social dialog, kollektiv förhandling och bidra till hållbara globala leverantörskedjor och en rättvis klimatomställning, samt att betydelsen av den sociala dialogen stärks.

***Union to Unions* verksamhet ska inriktas på:**

- Fackliga organisationers kapacitet att delta i partssamverkan och social dialog på arbetsplats, företags och nationell nivå samt sätta fackföreningsrörelsens frågor på agendan för arbetsmarknadsreglering, omställningsarbete och arbetsvillkor med fokus på globala leverantörskedjor.
- Fackliga organisationers kunskap om klimatförändringarna och inflytande över deras inverkan på arbetsmarknaden – en Just Transition, samt kapacitet att delta i beslutsprocesser kring miljö, klimat och biologisk mångfald.

Tematiskt målområde 3: Organisering inom den informella sektorn, migration och osäkra arbetsförhållanden

En majoritet av arbetstagarna i låg- och medelinkomstländer arbetar idag i den informella ekonomin. Den informella ekonomin domineras ofta av kvinnor och unga som i många fall kämpar för att överleva på låga och osäkra inkomster. Dessa människor arbetar utan avtal, överenskommelser eller social säkerhet. Begär de högre lön eller bättre arbetsvillkor riskerar de att förlora sina arbeten. Den informella ekonomin spänner brett över sektorer som byggnation, transport, service och offentlig sektor. Arbete via så kallade plattformar ökar i snabb takt. Informella anställningar innebär också förlorade skatteintäkter som innebär mindre medel till uppfyllandet av rättigheter i form av exempelvis offentliga tjänster.

Under det närmaste decenniet förväntas andelen av världens befolkning i arbetsför ålder växa i framför allt Afrika söder om Sahara. Det innebär att regionen tillsammans med Sydasiens kommer att vara hem för 38 procent av den globala arbetskraften år 2030, en ökning från 26 procent år 1990.⁴ I båda dessa regioner arbetar en stor del av befolkningen inom den informella ekonomin – och en betydande del lever i fattigdom. Även i Latinamerika präglas

ekonomin i hög utsträckning av informella arbeten, vilket är ett hinder för en positiv löneutveckling och bättre arbetsvillkor.

Antalet migrantarbetare ökar i världen, vilka är en av de mest utsatta grupperna på arbetsmarknaden. Diskriminering och exploatering av migrantarbetare försämrar löne- och arbetsvillkoren för alla arbetstagare i ett land. Fackliga organisationer behöver stärka sitt fokus på arbetstagare utanför traditionella anställningsformer, bland annat genom att göra det möjligt även för migrantarbetare att bli medlemmar i fackliga organisationer, samt arbeta över landsgränserna för att möta denna utmaning.

Under många år har det i flera länder pågått en negativ trend i form av avregleringar av arbetsmarknader. I flera fall har dessa avregleringar öppnat för en ökning av informella anställningsvillkor, exempelvis genom lagändringar som gör det lättare för arbetsgivare att ersätta fast anställda med tillfällig inhyrd arbetskraft. Denna negativa trend leder till sämre anställningsvillkor och lägre löner.

Privatisering och avreglering av offentliga tjänster i låg- och medelinkomstländer leder inte sällan till att stater brister i sitt ansvar att försvara de mest utsatta grupperna, som migranter, flyktingar, kvinnor och barn. Det leder också till att stater inte klarar av att uppfylla grundläggande rättigheter – som tillgång till vatten, energi, utbildning, vård och säkerhet.

Union to Unions mål inom det här målområdet är att fackliga aktörer ska ha kapacitet att bidra till förbättrade villkor för arbetstagare inom den informella ekonomin, för migrantarbetare och för arbetstagare med otrygga jobb.

***Union to Unions* verksamhet ska inriktas på:**

- Fackliga organisationers kapacitet att anpassa sina strukturer och strategier för att påverka arbetsvillkor på den informella arbetsmarknaden och en arbetsmarknad som förändras på grund av exempelvis demografi, migration, avregleringar och privatiseringar.
- Arbetsförhållanden för utsatta arbetstagare, exempelvis gräns- och migrantarbetare, för att

⁴ *Union to Union*, rapporten *A changing World of Work*, 2020.

Arbetstagare vid ett garveri i Bangladesh. Foto: David Lundmark

uppnå anständiga arbetsvillkor, trygga anställningar, social trygghet, möjligheter för kompetensutveckling och mänskliga rättigheter.

Tematiskt målområde 4: Ökad jämställdhet i arbetslivet och inom fackliga organisationer

Idag råder oacceptabla skillnader mellan kvinnors och mäns arbets- och lönevillkor på världens arbetsmarknader. Det finns flera strukturella orsaker som sätter stopp för jämställdheten, till exempel attityder, värderingar, lagstiftning som hindrar kvinnor att arbeta inom vissa professioner, ojämn uppdelning av obetalt hushålls- och vårdarbete, att kvinnor tilldelas lägre löner och har smalare tillgång till sektorer och yrken på grund av kulturella normer och värderingar.

Kvinnor i låginkomstländer arbetar också i större utsträckning än män inom den informella sektorn, vilket betyder att de ofta saknar anställningstrygghet, rättigheter och sociala förmåner. Dessutom har en majoritet av världens arbetstagare inte någon lagstadgad rätt till föräldraledighet.

En dryg tredjedel av alla kvinnor över femton år har upplevt sexuellt eller fysiskt våld i sitt arbete, i hemmet eller i samhället. Våldet innebär inte sällan

att kvinnor inte kan jobba på grund av skadorna och att risken ökar för att förlora jobbet på grund av frånvaron.

Runtom i världen utestängs hbtqi-personer från arbetsmarknaden på grund av diskriminering. Trots att trakasserier är vanligt förekommande saknas eller tillämpas ofta inte skyddande lagstiftning.

Union to Unions mål inom detta område är att fackliga organisationer ska vara starka aktörer för ökad jämställdhet och bekämpandet av diskriminering i arbetslivet, i samhället och i de egna organisationerna.

***Union to Unions* verksamhet ska inriktas på:**

- Fackliga organisationers attityder, värderingar, beteenden och kapacitet att arbeta internt med jämställdhet och driva jämställdhetsrelaterade frågor genom social dialog, exempelvis främjandet av ILO-konventioner som understödjer jämställdhet och frihet från sexuella trakasserier och våld på arbetsplatsen.
- Bidra till att förbättra kvinnors och hbtqi-personers förutsättningar på arbetsplatsen och deras egenmakt i samhället.

4. Union to Unions bidrag till fattigdomsbekämpning och mänskliga rättigheter

Union to Unions verksamhet bidrar till att skapa förutsättningar för att stärka den globala fackföreningsrörelsen genom de fyra tematiska områdena. Allt arbete utgår från organisationens grundläggande förändringsteori och ett antal strategiska arbetsätt som beskrivs nedan.

Förändringsteori

Fackföreningsrörelsen bygger på idén om organisering: när arbetstagare organiserar sig skapas en motvikt till statsmakter och arbetsgivare – och kraft att påverka. Hög facklig organisationsgrad ökar styrkan vid kollektiv förhandling och i det politiska påverkansarbetet. Fackföreningar uppnår också framgångar genom att ge stöd till och försvara sina medlemmars och de utsatta arbetstagarnas rättigheter, och genom att stärka sin organisatoriska kapacitet och hållbarhet.

För att stödja nationella fackföreningar och deras lokala organisationer i låg- och medelinkomstländer i deras arbete för att förändra levnads- och arbetsförhållanden för arbetstagare genom kollektiv förhandling, social dialog, opinions- och påverkansarbete ska utvecklingssamarbetet genom *Union to Union* riktas in på att i samverkan med lokala, nationella, regionala och globala aktörer:

- utbilda fackliga företrädare på alla nivåer i organisationerna och bidra till att utveckla deras kompetens om arbetstagares rättigheter, öka deras organiserings- och förhandlingsförmåga för att göra fackliga organisationer mer inkluderande och attraktiva för alla medlemmar, inklusive unga arbetstagare, kvinnor och hbtqi-personer, samt främja interna demokratiska processer, transparens och administrativ kapacitet;
- utbyta erfarenheter och lärdomar i syfte att påverka arbetstagares rättigheter och arbets-

villkor i olika sektorer, inspirera till nya arbetsmetoder och sätt att organisera den informella arbetsmarknaden, stötta arbetstagarorganisationer att bilda formella fackföreningar och att utarbeta fackliga lösningar på utmaningar i samhället;

- bedriva påverkans- och opinionsbildande kampanjer och kommunikativt arbete och nätverka brett i samhället för att mobilisera stöd för fackliga ställningstaganden, stärka lokala fackliga organisationers och arbetstagares röster på internationella arenor, samt stärka dialogen de för med företag och stater.

Detta leder till att fackliga organisationer ökar sin effektivitet när det kommer till att organisera och behålla medlemmar, att de skapar en grund för hållbar finansiering genom medlemsavgifter, och förbättrar hur grundläggande fackligt arbete utförs. Det bidrar i sin tur till anständiga arbetsvillkor, med löner som det går att leva på vilket är det främsta sättet att bekämpa fattigdom. Långsiktigt leder det till ekonomisk egenmakt, bidrar till jämlikhet och lyfter människor ur fattigdom på ett hållbart sätt.

Utöver sin kollektiva förändringskraft för den enskilde arbetstagaren, bidrar fackföreningsrörelsen till samhällsförändringar. Som försvarare av föreningsfriheten och rätten att organisera sig är fackföreningar förkämpar för demokratisk utveckling och ett aktivt medborgarskap. Som politiska aktörer fungerar fackföreningar ofta som motkraft till aktörer som vill inskränka det demokratiska utrymmet och kränka de mänskliga rättigheterna. Genom att bidra till social, ekonomisk och politisk jämlikhet bidrar fackföreningsrörelsen också till att skapa en stabil och fredlig värld.

5. Verksamhetens inriktning och samverkan

Union to Union ska under den kommande strategiperioden fortsätta att inom det internationella utvecklingssamarbetet vara en efterfrågad aktör, som på ett effektivt sätt och med stor trovärdighet genomför sitt uppdrag.

Union to Unions verksamhet ska inriktas på:

- Stärkt helhetssyn och systematiskt tillväggångssätt inom de fyra tematiska programmen, tydlighet i val av tematiska fokusområden, strategiskt partnerskap och geografisk närvaro.
- Utveckling av samarbetsformer för att svara mot utvecklingsbehoven i verksamhetsländer samt främja ökat engagemang bland medlemsförbund.
- Fortsatt utveckling av intern styrning och kontroll för att underlätta flexibilitet och effektivitet i stödet till fackliga utvecklingsinsatser och i samordningsuppdraget.
- Fortsatt vara en strategisk partnerorganisation till Sida Civsam.
- Ökad synlighet av påverkans- och kommunikationsarbetet i Sverige för att belysa den fackliga rörelsens roll som utvecklingsaktör och resultat av organisationens verksamhet.

En global folkrörelse med lokal förankring

Den globala fackföreningsrörelsen med över 200 miljoner medlemmar är den största sociala folkrörelsen i världen. De svenska fackliga organisationerna utgör en del av den globala fackföreningsrörelsen. Medlemmar i ett svenskt fackförbund, precis som medlemmar i förbund världen över, ingår genom sitt medlemskap i ett globalt nätverk som är uppdelat efter sektor eller profession. Det innebär att den enskilda, fackliga medlemmen i en fackklubb i Sverige, tillsammans med medlemmar i andra länder, är med i ett större globalt sammanhang, där de genom demokratiska processer bestämmer vilken verksamhet som ska utföras och utser vilka som ska leda verksamheten. På det här sättet förs lokala behov och visioner för utveckling, på ett demokratiskt sätt, fram till den globala arenan. *Union to Union* har framgångsrikt kombinerat

nära partnerskap mellan svenska fackförbund och fackförbund i låg- och medelinkomstländer med ett nära samarbete med de globala fackliga strukturerna som beskrivs nedan. *Union to Union* ska fortsätta att dra nytta av denna redan existerande och erkända, hållbara och gräsrotsbaserade internationella struktur i sin verksamhet. Där finns grunden till fortsatt kostnads- och biståndseffektivt utvecklingssamarbete med goda resultat.

För att stärka det fackliga utvecklingsperspektivet på internationella arenor och få ökat genomslag för organisationens verksamhet bland potentiella finansierare och allmänheten, ska samarbetet med systerorganisationer och givarkoordineringen utvecklas.⁵

Det fackliga nätverket för utvecklingssamarbetet LO, TCO, Saco och deras medlemsförbund

Den svenska fackföreningsrörelsen vars internationella utvecklingssamarbete *Union to Union* stödjer och samordnar utgörs av de tre centralorganisationerna LO, TCO, Saco och deras medlemsförbund. De svenska fackförbunden arbetar med ett rättviseperspektiv som sitt viktigaste verktyg för att bekämpa fattigdom i alla dess former. De har lång erfarenhet av och kunskap om hur grunden läggs för demokratisk organisering av arbetstagare i fria, demokratiska fackföreningar som kan växa och bli kompetenta förhandlingsparter på den nationella och internationella arbetsmarknaden och bidra till förverkligandet av ILO:s Decent Work Agenda.

De svenska förbunden samverkar med och påverkar verksamheten i de globala federationerna genom sina medlemskap och representation i styrelser i respektive global federation. De svenska fackförbunden bidrar på så sätt till det internationella utvecklingssamarbetet genom att utveckla och strategiskt styra bilaterala och multilaterala projektsamarbeten. Medlem- till- medlem-relationer, erfarenhetsutbyten, lärande och utveckling genom fackförbundens olika perspektiv, utbildningsinsatser och stärkt solidaritet inom rörelsen utgör grunden för dessa projekt.

⁵ Exempelvis så kallade Trade Union Solidarity Support Organisations, likt Trade Union Solidarity Centre of Finland (SASK).

De svenska förbunden är också viktiga dialog- och inspirationspartners som underlättar och främjar de lokala fackliga organisationernas åtaganden inom ILO:s Decent Work Agenda och Agenda 2030.

De svenska fackförbundens arbete gentemot sina egna förtroendevalda och medlemmar genom exempelvis fackförbundspress, bidrar till ökad kännedom och stöd i Sverige för det fackliga utvecklingssamarbetet.

Globala fackliga federationer och professionsorganisationer

Globala fackliga federationer och professionsorganisationer står utöver sin fackliga expertis också för sektorsspecifika kunskaper. De är centrala aktörer för att påverka internationella överenskommelser som är avgörande för ILO:s Decent Work Agenda och fackföreningsrörelsens prioriteringar inom Agenda 2030. De deltar också i förhandlingar som fastställer villkoren för multinationella företag och reglerar globala leverantörskedjor. De globala federationerna sätter upp mål för verksamheten i en demokratisk process och stödjer sina medlemmars utveckling. De här globala medlemsbaserade strukturerna spelar en nyckelroll i att stärka de lokala medlemsförbundens positioner gentemot arbetsgivare och regeringar, och för att få genomslag i påverkansarbete på lokal, nationell och internationell nivå.

De globala, fackliga federationerna och professionsorganisationerna har som regel ett brett nätverk av regionala strukturer som är nödvändiga för samordning av lokala, fackliga partners och det internationella solidaritetsstödet. De har också en avgörande regional kännedom och administrativa funktioner som är ett viktigt stöd för lokala partners.

De globala fackliga federationerna, de svenska förbunden och *Union to Union* samverkar även inom kommunikations- och påverkansarbetet, vilket utvecklar och stärker *Union to Unions* arbete med de tematiska målområdena.

Nationella och lokala fackförbund och professionsorganisationer

Nationella, fackliga organisationer finns på olika nivåer: från arbetsplatsen till nationella center och federationer. Dessa organisationer är medlemmar i antingen globala, fackliga federationer eller i världsfacket ITUC, vilket är en garant för att de är demo-

kratiskt uppbyggda organisationer som står bakom FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och ILO:s Decent Work Agenda. Samarbetet genom *Union to Union* riktar in sig på att stödja lokala partners, både som organisationer och i deras arbete.

Huvudsakliga arbetsformer för samarbete

En betydande del av de svenska fackförbundens internationella arbete, som finansieras genom *Union to Union*, sker genom utvecklings- och informationsprojekt. Förbunden och centralorganisationerna formulerar tillsammans med sina projektpartners mål, inriktning och prioriteringar för sina utvecklingsprojekt, bidrar till utvärderingsinsatser i samverkan och med stöd från *Union to Union*. De svenska fackförbunden deltar med facklig expertis och har en central roll i det strategiska arbetet i de projekt de är involverade i tillsammans med internationella partners och som medlemmar i de globala fackliga federationerna. Arbetet genomförs med lokala och regionala fackliga partners, vilka är de huvudsakliga aktörerna i det fackliga utvecklingssamarbetet.

För att vara lyhörd för lokala kontexter i låg- och medelinkomstländer och utvecklingsbehoven hos lokala samarbetspartners ska *Union to Union* fortsätta utveckla de fyra tematiska områdena och eftersträva ett ökat systematiskt tillvägagångssätt inom sina program. Sektorsövergripande, region- och landspecifika analyser och samverkan inom de tematiska områdena ska främjas.

Union to Union ska arbeta för att utveckla fler arbetsformer inom utvecklingssamarbetet för att kunna erbjuda den lämpligaste projektformen för att nå uppsatta resultatmål, och effektivisera intern styrning och kontroll i verksamheten med fokus på antikorrruption.

Projektsamarbeten ska även utgå från ILO:s Decent Work Agenda och Agenda 2030 och det övergripande syftet att utrota fattigdom i alla dess former, och vara förenliga med strävan efter en ekonomisk, social och miljömässig hållbar värld. Projektverksamheten ska främja arbetet för anständiga arbetsvillkor, jämställdhet och demokratiutveckling. För att främja klimatmässig hållbarhet ska ett miljö- och klimatperspektiv genomsyra verksamheten. I konfliktdrabbade regioner och länder, där fackliga organisationer är aktörer för fred och samförstånd, ska konfliktperspektivet särskilt iaktas.

Hur arbetet finansieras

En bred bas av finansiering är en förutsättning för att kunna utveckla *Union to Unions* verksamhet. *Union to Union* är idag en strategisk partnerorganisation (SPO) till Sida Civsam, och största delen av projektverksamheten finansieras därigenom. *Union to Union* erhåller också anslag från Sida för kommunikationsinsatser i Sverige. Partnerskapet till Sida är av fortsatt stor betydelse, inte bara genom fackföreningsrörelsens viktiga roll i arbetet med fattigdomsbekämpning, men också för att det skapar folklig förankring i arbetet då finansieringen baseras på skattemedel. *Union to Union* ska även se över förutsättningarna för att diversifiera sina finansieringskällor för specifika insatser. Det arbetet ska föregås av noggranna konsekvensanalyser för verksamheten i stort.

De svenska fackförbunden bidrar även med egna resurser till stora delar av projektverksamheten, så kallad egeninsats. Egeninsatsen stärker ägarskap och engagemang hos de svenska fackförbunden och främjar medlem-till-medlem-perspektivet.

Geografiska prioriteringar och målgrupper

Union to Union ska öka samordningen och stärka förutsättningar för en kvalitetssäker verksamhet. För att effektivt stödja och följa upp verksamheten, ska framför allt följande vägledande principer vägas samman för att prioritera strategisk geografisk närvaro och insatser under de kommande åren:

- ett starkt, svenskt engagemang och partnerskap från fackförbund i Sverige till fackförbund i landet där insatserna genomförs;
- länder där fackligt utvecklingssamarbete och oberoende, demokratiska fackliga aktörer spelar en central roll för arbetstagares rättigheter;
- länder där fackligt utvecklingssamarbete och oberoende, demokratiska fackliga aktörer är av betydelse för landets demokratiutveckling;
- länder som är mottagare av internationellt utvecklingssamarbete under OECD-DAC:s definitioner.⁶

De tematiska områdena och de geografiska kontexterna styr valet av målgrupper inom den globala verksamheten. *Union to Unions* primära målgrupp är alltid fackliga organisationer på olika nivåer: från arbetsplatsen till nationella center och federa-

tioner. På det sättet når *Union to Unions* utvecklingssamarbete ut till breda grupper av arbetstagare oavsett anställningsform, samt till arbetsgivare och regeringar – genom den sociala dialogen – som är sekundära målgrupper.

Förankring och stöd för fackligt utvecklingssamarbete i Sverige

Union to Union ska i samarbete med medlemsorganisationerna och de svenska fackförbunden arbeta med informations- och kommunikationsverksamhet i Sverige för att öka engagemanget och kunskapen om det globala fackliga utvecklingssamarbetet. Kommunikationsarbetet ska vara en integrerad del av de fyra tematiska områdena i syfte att informera om och förmedla resultat samt föra fram lokala röster från låg- och medelinkomstländer. Kommunikationsarbetet ska vara strategiskt kopplat till påverkansarbetet.

Union to Unions kommunikationsarbete riktar sig till relevanta intressenter för fackligt utvecklingssamarbete, med tonvikt på Sverige. En prioriterad målgrupp fortsätter att vara de fackliga medlemmarna och förtroendevalda.

Union to Union ser ett behov av att öka synligheten av fackföreningsrörelsen som utvecklingsaktör och vikten av arbetstagares rättigheter i låg- och medelinkomstländer. Under den kommande perioden ska *Union to Union* tillsammans med sina medlemmar och de svenska fackförbunden fortsätta att stärka påverkansarbete gentemot svenska beslutsfattare i syfte att vinna ökat stöd för fackligt utvecklingssamarbete. Med utgångspunkt i medlemmarnas ställningstaganden utvecklar *Union to Union* strategiska ståndpunkter för att underlätta samarbetet och gemensamma satsningar med de svenska fackförbunden kring viktiga biståndspolitiska utvecklingsfrågor.

Union to Union ska stödja initiativ och nätverk med de aktörer som arbetar för att säkra goda arbetsvillkor och mänskliga rättigheter i arbetslivet, bland annat i globala leverantörsled. *Union to Union* ska även samverka med svenska organisationer och nätverk i syfte att uppnå ett större genomslag, samordning och påverkan kring det internationella utvecklingssamarbetet.

⁶ CD:s biståndskommitté heter OECD Development Assistance Committee (OECD-DAC) och upprätthåller en lista över de länder som är berättigade att ta emot officiellt, internationellt bistånd.

6. Slutord

Global solidaritet står i centrum för den svenska fackföreningsrörelsen. Fackföreningsrörelsens långa historia som förkämpe för mänskliga rättigheter, demokrati och försvarare av internationell sammanhållning visar att rörelsen är en central aktör för att samhället ska förändras i progressiv riktning.

Svenska fackförbunds internationella arbete har bidragit till att den globala fackliga rörelsen kunnat stödja och framhålla vikten av föreningsfrihet, en inkluderande social dialog, kollektiva förhandlingar och anständiga arbetsvillkor i världens låg- och medelinkomstländer. Den svenska fackföreningsrörelsen har genom *Union to Union* under de senaste åren genomfört ett hundratal samarbetsprojekt tillsammans med fackliga partners i låg- och medelinkomstländer. Dessa projekt har bland annat inneburit att arbetstagare i en rad länder erhållit höjda reallöner, att jämställdheten ökat på arbetsplatser och att

fackliga organisationer kunnat arbeta med klimatinsatser som gynnar hela samhället.

Den globala fackföreningsrörelsen var avgörande för att FN:s Agenda 2030 skulle inkludera ett mål om anständiga arbetsvillkor, och fackförbund världen över bidrar löpande till agendans genomförande och måluppfyllelse. Fackliga organisationers arbete har också varit starkt bidragande till att internationella institutioner som Världsbanken och Världshandelsorganisationen, WTO, numera lyfter fram betydelsen av mänskliga rättigheter i arbetslivet, och att Parisavtalet innehåller skrivningar om en Just Transition.

Utan tvekan når fackligt utvecklingssamarbete resultat och det är därför av högsta vikt att det internationella arbetet för fattigdomsbekämpning och mänskliga rättigheter i arbetslivet fortsätter.

Fackligt aktiva i Libanon jobbar för jämställdhet
- både inom facket och i samhället! Foto: Susanne Hedberg

**UNION
TO UNION**

LO, TCO & SACO GLOBAL

Union to Union
Upplandsgatan 3
S-111 23 Stockholm,
Sweden
www.uniontounion.org